

Publicerad 02 april 2014 - 13:46 – Uppdaterad 02 april 2014 - 09:56

DEBATT

”Låt viltet bli en faktor i arealbidragen”

Samtidigt som viltet är en utmaning för lantbruket, finns det en koppling mellan stora växtätare och ett variationsrikt landskap med stor biologisk mångfald. För att öka acceptansen för vilda djur kan en viltindex-reglering av arealbidraget vara en väg att gå, skriver viltforskaren Carl-Gustaf Thulin.

Vi måste ha förståelse för att de vilda djurens påverkan på de areella näringarna upprör. Alla ska kunna utöva sin verksamhet, och i synnerhet lönsamheten inom lantbruket har varit pressat under lång tid. Det är dock mycket lättare att anta utmaningar som exempelvis viltstammar medför om man försöker se möjligheter i stället för problem. De vilda djuren medför många viktiga ekosystemtjänster, det vill säga funktioner som är viktiga för oss människor. Viltet ger oss mat, skinn och upplevelser (bidragande), de sprider fröer och gödslar landskapet (stödjande), de påverkar inbördes varandra och växtligheten (reglerande) och ger oss möjligheter till jakt, rekreation och en nog så viktig känsla av liv och rikedom (kulturella).

Viltet en förutsättning

En nyligen publicerad vetenskaplig studie i den välrenommerade amerikanska tidskriften PNAS (Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America) visar på en koppling mellan en hög artrikedom av stora växtätare och ett variationsrikt landskap med stor biologisk mångfald.

Viltet skapar kort och gott rika och levande landskap med förutsättningar för hög biologisk mångfald, något som är grundläggande för allt liv på jorden.

Dessutom är de vilda djuren redan nu ett internationellt kännetecken för Sverige. En vidareutveckling av det varumärket skulle kunna bli ett viktigt bidrag till ambitionen att dubbla turistnäringens omsättning till 2020.

Enligt Tillväxtverket omsatte turismen 275,5 miljarder kronor 2012, varav exportvärdet, mätt som utländska besökares konsumtion i Sverige, var 106,5 miljarder kronor.

Viltet har alltså många värden. För att öka acceptansen för de vilda djuren, och tillföra ekonomiska incitament för vilt i markerna föreslår jag att vi viltindex-reglerar arealbidragen, ökar stödet för viltgrödor samt underlättar för stödutsättningar av biologiska nyckelarter.

• Viltindex-reglering av arealbidragen

Detta förslag bygger i korthet på att inventera total viltförekomst och använda informationen som underlag för indexreglerad utbetalning av arealstödet. Mer vilt på markerna ger helt enkelt mer

arealstöd.

Förslagsvis genomför spillningsinventeringar där allt vilt, klövdjur, rovdjur och stora fåglar (gäss och tranor), registreras. Även tamdjursspillning bör räknas med för att särskilt gynna djurhållning och den inhemska animalieproduktionen.

Inventeringen upprepas i vissa tidsintervall. Den bör till viss del även indexeras efter växtsäsong för att kompensera avtagande produktion och därmed mindre underlag för viltstammar längre norrut.

Lämpligen uppdras åt Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) att utforma en modell; här finns ett brett kunnande om såväl inventeringsmetodik, djurhållning och växtproduktion. Markägarna inventerar, länsstyrelserna administrerar och utför kontroller.

• Ökat stöd för viltgrödor

Vi bör även stimulera odlande av olika typer av viltgrödor, fågelåkrar samt andra mångfaldsbefrämjande åtgärder inom de areella näringarna.

Idag utgår endast det grundläggande arealbidraget, men vi kan utveckla premiesystem och ytterligare påslag för markägare som sår vildfågel- och blomblandningar, skapar insektsbankar, lärkrutor, kant- och buffertzoner.

Utökade bidrag för denna typ av odling och verksamhet skulle öka variationen i landskapet samt ge oss ett rikare djurliv till glädje för såväl turister som medborgare. Det skulle även skapa möjligheter för ett utökat viltbruk på såväl stora som små gårdar; utvecklingsmöjligheter för jakt- eko- och matturism.

Viltbruk är helt enkelt när viltstammarna utgör en substantiell, ekonomisk del av det areella brukandet, med de jaktliga värdena i fokus men även för andra typer av upplevelseturism.

En utveckling mot viltbruk bör kompletteras med ett smidigare regelverk för gårdsförsäljning av vilt, för att tillgängliggöra viltkött och korta viltets väg från jord till bord.

• Underlätta utsättning av vilt och extensiv djurhållning

För att gynna viltstammarna, och ge möjlighet för viltfattiga områden att öka sina viltstammar, bör regelverket för utsättningar av vissa nyckelarter lättas upp.

Exempelvis råder brist på utpräglade vilda gräsätare i dagens svenska landskap. Arter som dovhjort, mufflon och kanske även kanin vore lämpliga ur detta perspektiv, viktiga nyckelarter genom sin betespåverkan, men även som bytesdjur för oss och andra rovdjur.

En återintroduktion av visenten, den europeiska bisonoxen, är väl motiverat ur detta perspektiv. Även en utökad förekomst av bäver är önskvärt, kanske med hjälp av kompletterande stödutsättningar. Bävaren är en art som anlägger viktiga våtmarker helt utan bidrag.

Det formella ansvaret för utsättningar bör delegeras till länsstyrelserna för en regional anpassning av viltslag i förhållande till trafik och geografiska förutsättningar.

Landskapet hålls öppet

Vi bör även stimulera etableringen av vilthägn, samt utveckla möjligheterna till extensiv hållning av exempelvis häst, får, get och nötboskap, det vill säga en mer utbredd lösdriftshållning av tamdjur enligt fäbod-modell.

I början av 1900-talet hade vi ungefär sex miljoner tamboskap på lösdrift i landskapet; skogsbete, ängs- och hagmarker, kompletterat med slåtter av myrar och utmarker för att få foder till vintern. Verksamheten bidrog till att hålla landskapet öppet, bland annat de ängs- och hagmarker som enligt jordbruksverkets siffror till 70 procent försvunnit sedan dess.

Dessa öppna till halvöppna marker har i hög grad ersatts med granskog, åtminstone i Syd- och Mellansverige.

Sammantaget kan vi med dessa tämligen enkla justeringar av fördelningspolitik och regelverk skapa större acceptans för rika stammar av såväl växtätare som rovdjur.

Detta kan bli ett viktigt stöd för vidareutvecklingen av upplevelseturismen i Sverige samtidigt som vi stimulerar inhemsk köttproduktion från såväl vilda som tama djur.

Allt detta bidrar till en rik och levande landsbygd, ett vildare Sverige med en ökad variation av såväl djur som brukandeformer, samt grundläggande förutsättningar för övergripande biologisk mångfald.

Carl-Gustaf Thulin

Föreståndare, Centrum för vilt- och fiskforskning, SLU

Delta i debatten!

Skriv en insändare – högst 3.000 tecken inklusive mellanslag – och mejla den till:

debatt@svenskjakt.se

Tänk på att uppge namn och adress, oavsett hur du signerar insändaren.

Rekommendera

3

Tweeta

0

Mer om opinion

DEBATT

”Jakt är positivt för både samhället och den enskilde”

Är djuret skjutbart, var kommer det eller kommer jag att få skottläge är tankar som får en att känna att man verkligen lever. Foto: Olle Olsson

Jag har länge tänkt skriva ett positivt inlägg om jakten, vad den betyder för mig och vad den betyder för

samhället. Tyvärr har det kommit en hel d...

Mikael Jägare skrev ett tänkvärt inlägg där han pekade på att det positiva med jakten glöms bort och att fokus ligger på problem med både det ena och det andra. Det är viktigt att vi också för fram...

DEBATT

”Politiker har inte tänkt klart om viltkött”

Det krävs att vi ändrar lagar och arbetssätt för att till exempel bättre dra nytta av kött från vildsvinen. Det skriver två M-politiker i en...

DEBATT

”Viltsafarins tid är över”

Viltforskaren Carl-Gustaf Thulins artikel om att låta viltet bli en faktor i arealbidragen verkar bra och det ställer jag gärna upp på. Men tyvärr...

DEBATT

”Låt viltet bli en faktor i arealbidragen”

Samtidigt som viltet är en utmaning för lantbruket, finns det en koppling mellan stora växtätare och ett variationsrikt landskap med stor biologisk...

DEBATT

”Alliansens fälla har slagit igen”

Den gillrade fällan som Alliansen satte ut för att fånga jägarorganisationerna har slagit igen. Fabrikatet på fällan var rovdjurspropositionen, bet...

Ladda in fler

Diskutera! #jaktpol

Tweets

Svensk Jakt

3 april

@SvenskJakt1

Trots riksdagsbeslut om att höga vargkoncentrationer ska minska. Vargarna blir fler i Värmland
svenskjakt.se/Start/Nyheter/... #svpol #jaktpol

Visa

Svensk Jakt

3 april

@SvenskJakt1

Vargfrågan splittrar miljörörelsen #jaktpol
svenskjakt.se/Start/Nyheter/...

Visa

Svensk Jakt

3 april

@SvenskJakt1

Viltdelegationerna får mer makt #jaktpol #svpol
svenskjakt.se/Start/Nyheter/...

Visa

Svensk Jakt

31 mars

@SvenskJakt1

MP ”Vi tycker att det är rätt att ge stöd till en organisation som driver viktiga allmänna intressen”.
[#jaktpol fb.me/6sT0COXcT](https://fb.me/6sT0COXcT)

Visa

Oscar Stern

29 mars

@Ztern_osc

Sjukt! "@SvenskJakt1: Vänsterpartiets Ulla Andersson ser inga problem med verkets bidrag
[#jaktpol fb.me/34Mh0mX9e](https://fb.me/34Mh0mX9e)"

Skriv en ny tweet...

Senaste nytt

Lokala nyheter

8/4-14

Misstänkt tjuvjakt på lodjur**LODJUR** På söndagskvällen anmälde e...

8/4-14

Bekräftad varg i Södertälje**VARG** Länsstyrelsen bekräftar att...

8/4-14

Viltolyckor farliga för mc-förare**NYHET** I bil är chansen numera god...

7/4-14

”Jakt är positivt för både samhället och den enskilde”

DEBATT Jag har länge tänkt skriva...

7/4-14

Juridisk långbänk för rovdjursjakt

JURIDIK Förvaltningsrätten i...

7/4-14

20.000 kronor för vargdödad tik

VARG Sällskapshunden som den 5...

Ladda in fler

Logga in

Bli medlem

Delta i debatten

Skriv en insändare – högst 3.000 tecken inklusive mellanslag – och mejla den till: debatt@svenskjakt.se

Tänk på att uppge namn och adress, oavsett hur du signerar insändaren.

Du kan också använda dig #jaktpol på twitter.

Nyheter

Misstänkt tjuvjakt på lodjur
Bekräftad varg i Södertälje
Viltolyckor farliga för mc-förare
Juridisk långbänk för rovdjursjakt
20.000 kronor för vargdödad tik

Hund

Spårskolan: Med näsa för jakt
Dags för anmälan av björnhundtest
En dag är det dags
Barbro lockade många instruktörer
Svenska Kennelklubben bildades av jägare

Viltrecept

Låt hjärtat va' med!
Nötskrika med parmesanost
Järpe
Älgkalvlever Anglais
Nyårets vildaste middag

Opinion

”Jakt är positivt för både samhället och den enskilde”
”Politiker har inte tänkt klart om viltkött”
”Viltsafarins tid är över”
”Låt viltet bli en faktor i arealbidragen”
”Alliansens fälla har slagit igen”

Viltvård

Bakslag för våren – så hjälper du fåglarna
En flotter ger skydd och trivsel åt änderna
Fäll lövträd åt rådjuren
Film: Rådjur stödutfodras
Team Långviken vårdar viltet

Jakt & prylar

Caesar Guerini – vapenpresentation
Över hundra rävar på åtta år
Tips för lyckad kråkjakt
Första lodjuret för ung skytt i Norrbotten
Lodjur i topp

Våra webbplatser

Välj webbplats

Svensk Jakt / Chefredaktör och ansvarig utgivare: Martin Källberg / Lämna nyhetstips - webbredaktionen@svenskjakt.se /

Adress: Svensk Jakt, Öster Malma, 611 91 Nyköping / Telefon: 0155-24 62 00 / Prenumerations- och medlemsärenden: 020-22 00 10, medlem@jagareforbundet.se .